

5.7.2.a Výtvarná výchova pro I. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Časové, organizační a obsahové vymezení

Vyučovací předmět výtvarná výchova vede žáky ke vnímání vizuálně obrazného vyjádření jako prostředku komunikace. Prostřednictvím tvůrčích činností prohlubuje vnímavost k sobě a okolnímu světu, odvalu ke hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, schopnost vyjadřovat se, prezentovat emoce, představy, pocity, zkušenosti a myšlenky.

Výtvarná výchova je vyučována v 1. – 5. ročníku jako povinný předmět. Časová dotace v 1., 2. a 5. ročníku je 1 hodina za týden, ve 3. a 4. ročníku 2 hodiny za týden.

Výuka je realizována v kmenových třídách, dle možností je využívána keramická dílna. Formy realizace: vyučovací hodina, projekty, návštěvy výstav, vycházky.

Obsah vyučovacího předmětu výtvarná výchova je rozdělen do tří složek, které se navzájem prolínají:

- Rozvíjení smyslové citlivosti (činnosti, které rozvíjí u žáků schopnost rozeznávat vliv jednotlivých smyslů na vnímání reality)
- Uplatňování subjektivity (činnosti, které vedou žáka k uplatňování vlastních zkušeností)
- Ověřování komunikačních účinků (činnosti, které žákovi umožňují uplatnění osobního postoje v komunikaci při prezentaci vlastní tvorby)

Provázanost s ostatními předměty

Téměř všechny námětové okruhy výtvarné výchovy obsahují základní vztahy k životu, prostředí a lidem, a proto blízce souvisí s výukou prvouky a se vztahem žáků k životnímu prostředí. Některé z forem výtvarného projevu (kresba, malba, modelování, prostorové vytváření, kombinované techniky) jsou vhodné k využití v matematice, hudební výchově, českém jazyce. Při prezentaci vlastních prací využívají žáci dovedností získaných v českém jazyce.

Klíčové kompetence, výchovné a vzdělávací strategie ve výtvarné výchově, I. stupeň

Klíčová kompetence žáka	Činnost učitele
kompetence k učení	
rozvíjí svoje výtvarné schopnosti	vede žáky ke správnému používání pojmů seznamuje žáky se základními znaky a symboly volí vhodná témata ke zpracování, umožňuje žákům zažít radost z práce
seznamuje se s výtvarnými nástroji, materiály a technikami	učí žáky pracovat s různým materiálem a potřebami, začíná různou náročností technik
kompetence k řešení problémů	
pozoruje a porovnává jednoduché předměty, hledá jejich jednotlivé kvality – barevnost, tvary, vlastnosti, hledání odlišné struktury	předkládá přiměřené úkoly tak, aby je žák pochopil a byl schopen je plnit a zažít radost z úspěchu vede žáka ke zvolení nejvhodnější výtvarné techniky ke zpracování námětu, k sebe reflexi
kompetence komunikativní	
prezentuje vlastní práci	provádí kontrolu zpětnou vazbou, zda žáci rozumí zadanému úkolu či sdělení probírá s žáky jejich vlastní výtvarné nápady a podporuje je k diskusi, k obhajobě svých postojů
podílí se na výzdobě školy, třídy	podporuje úsilí žáků při zpracování zadání, motivuje je k prezentaci prací na školní výzdobě
povídá o svých pocitech a dojmech z pozorovaných uměleckých děl	vede žáky k vyjádření svého názoru na různá výtvarná díla, k vyjádření svých pocitů a nálad z tvorby, z uměleckého díla
kompetence sociální a personální	
respektuje vzájemné odlišnosti ve výtvarném vyjadřování	rozvíjí toleranci žáků k výtvarnému vyjádření ostatních
naslouchá sdělení druhých	povzbuzuje žáky ke komunikaci s okolím
kompetence občanské	
pozoruje a vnímá krásy přírody	prostřednictvím vycházek a pobytu v přírodě učí žáky vnímat její krásu a jedinečnost, vede žáky k ekologickému chování během činnosti
získává kladný citový vztah k výtvarnému umění	rozvíjíme a podporujeme u žáků smysluplné využívání volného času
kompetence pracovní	
vytváří si základní pracovní návyky pro výtvarnou činnost	zařazuje úkoly, na jejichž řešení je potřeba spolupracovat s ostatními spolužáky klade důraz na osvojení základních pracovních dovedností
kompetence digitální	
používá online zdroje k vyhledávání informací	představuje žákům online zdroje k vyhledávání informací
dodržuje pravidla chování při interakci v digitálním prostředí	vede žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

roč.	tematický okruh	dílčí očekávaný výstup	učivo	PT
1. - 3.	Rozvíjení smyslové citlivosti	modeluje, maluje a kreslí podle své představy	postup výtvarného vyjádření, kresba, model, malba	osob 2, 5
1. - 3.	Rozvíjení smyslové citlivosti	pracuje s barvou	hra s barvou	osob 2, 5
1. - 3.	Rozvíjení smyslové citlivosti	experimentuje s výrazovými prostředky	experiment, výrazové prostředky a materiály	osob 2, 5
1. - 3.	Rozvíjení smyslové citlivosti	napodobuje dle svých možností výtvarné techniky jiných kultur •	výtvarné techniky jiných kultur •	multi 3 osob 2, 5
1. - 3.	Uplatňování subjektivity	manipuluje s výtvarnými objekty, vytváří barevné kompozice	manipulace s objekty, kompozice	osob 2, 3, 5
1. - 3.	Ověřování komunikačních účinků	prezentuje a hodnotí vlastní výtvarné dílo	vyjádření vlastního názoru, diskuze nad výtvarným dílem	osob 5, 8, 11
4. - 5.	Rozvíjení smyslové citlivosti	tvořivě zpracuje jakékoliv téma a námět, realizuje svůj tvůrčí záměr	výtvarné techniky, prvky vizuálně obrazného vyjádření	osob 5, 11
4. - 5.	Rozvíjení smyslové citlivosti	rozliší, porovná, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty - velikost, barevný kontrast); získané zkušenosti uplatňuje podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních, při vnímání umělecké produkce	prostředky a postupy pro vyjádření emocí, pocitů, nálad a fantazijních představ	osob 1, 5, 11
4. - 5.	Uplatňování subjektivity	při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie	manipulace s objekty, vyjádření emocí, pocitů	osob 5, 10
4. - 5.	Ověřování komunikačních účinků	vyjádří (verbálně, neverbálně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i z vnímání uměleckého díla	vyjádření nálad fantazie, představ a osobních zkušeností	osob 5, 8, 11
4. - 5.	Ověřování komunikačních účinků	uplatní základní dovednosti pro vlastní tvorbu	experimenty výtvarné techniky	osob 5
4. - 5.	Ověřování komunikačních účinků	prezentuje výsledky vlastních tvůrčích činností	prezentace vlastní práce	osob 2, 5, 8
4. - 5.	Ověřování komunikačních účinků	vysvětlí postup dané výtvarné techniky	kresba, malba, prostorová tvorba, grafika, koláž, asambláž, kašírování, rozsouvání tvarů,	osob 3, 8

			tvarování vlhkého papíru, sádrový odlitek, drátkování	
4. - 5.	Ověřování komunikačních účinků	doporučí nejvhodnější techniku pro zpracování daného tématu, svůj návrh obhájí ve skupině	výběr výtvarné techniky, spolupráce	osob 8

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu; minimální doporučená úroveň

roč.	tematický okruh	dílčí očekávaný výstup žák	učivo	PT
1. - 3.	Rozvíjení smyslové citlivosti	modeluje, maluje a kreslí podle své představy	postup výtvarného vyjádření, kresba, model, malba	osob 2, 5
1. - 3.	Rozvíjení smyslové citlivosti	pracuje s barvou	hra s barvou	osob 2, 5
1. - 3.	Rozvíjení smyslové citlivosti	rozpozná, pojmenuje a porovná linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech běžného života (s dopomocí)	výrazové prostředky a materiály, manipulace s objekty, kompozice	
1. - 3.	Rozvíjení smyslové citlivosti	napodobí dle svých možností výtvarné techniky jiných kultur •	výtvarné techniky jiných kultur •	multi 3 osob 2, 5
1. - 3.	Uplatňování subjektivity	manipuluje s výtvarnými objekty, vytváří barevné kompozice, uplatňuje vlastní fantazii	manipulace s objekty, kompozice	osob 2, 3, 5
1. - 3.	Ověřování komunikačních účinků	prezentuje a hodnotí vlastní výtvarné dílo (s dopomocí)	vyjádření vlastního názoru, diskuze nad výtvarným dílem	osob 5, 8, 11
4. - 5.	Rozvíjení smyslové citlivosti	tvořivě zpracuje jakékoliv téma a námět, realizuje svůj tvůrčí záměr	výtvarné techniky, prvky vizuálně obrazného vyjádření	osob 5, 11
4. - 5.	Rozvíjení smyslové citlivosti	rozliší, porovná, třídí a pojmenuje linie, barvy, tvary, objekty, rozpozná jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty - velikost, barevný kontrast); získané zkušenosti uplatňuje podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních, při vnímání umělecké produkce	prostředky a postupy pro vyjádření emocí, pocitů, nálad a fantazijních představ	osob 1, 5, 11
4. - 5.	Uplatňování subjektivity	při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie	manipulace s objekty, vyjádření emocí, pocitů	osob 5, 10
4. - 5.	Ověřování komunikačních účinků	vyjádří (verbálně, neverbálně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i z vnímání uměleckého díla	vyjádření nálad fantazie, představ a osobních zkušeností	osob 5, 8, 11
4. - 5.	Ověřování komunikačních účinků	uplatní základní dovednosti pro vlastní tvorbu	experimenty výtvarné techniky	osob 5
4. - 5.	Ověřování komunikačních účinků	prezentuje výsledky vlastních tvůrčích činností	prezentace vlastní práce	osob 2, 5, 8
4. - 5.	Ověřování	vysvětlí postup dané výtvarné techniky	kresba, malba,	osob 3, 8

	komunikačních účinků	(s dopomocí)	prostorová tvorba, grafika, koláž, asambláž, kaširování, rozsouvání tvarů, tvarování vlhkého papíru, sádrový odlitek, drátkování	
--	-------------------------	--------------	---	--